

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v rozšířeném senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила, JUDr. Michala Mazance, JUDr. Václava Novotného, JUDr. Petra Příhody, JUDr. Marie Součkové a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce **JUDr. F. M.**, správce konkursní podstaty úpadce: R. z., proti žalovanému **Ministerstvu financí**, se sídlem Praha 1, Letenská 15, zastoupenému JUDr. Alanem Korbelem, advokátem se sídlem Praha 5 - Smíchov, nám. 14. října 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2001, č. j. 352/66661/2001,

t a k t o :

- I. Při podání žaloby **byli oprávněni** jednat za žalobce „R. z., s. ú. d.“ nucený správce, představenstvo, nebo kontrolní komise.
- II. Věc **se vrací** druhému senátu k dalšímu řízení a rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 17. 10. 2001 byla u Vrchního soudu v Praze podána žaloba žalobce R. z., proti žalovanému Ministerstvu financí, o zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2001, č. j. 352/66661/2001 (ve věci opakovaného nařízení nucené správy, včetně jmenování nuceného správce). Jak je uvedeno především v žalobě, po projednání a schválení v kontrolní komisi na základě pověření pro svého předsedu podepsal plnou moc k zastupování v tomto řízení před soudem, pro JUDr. Zdeňka Nováčka, advokáta, předseda kontrolní komise. Po prohlášení konkursu na majetek žalobce, do řízení na místě žalobce vstoupil ze zákona správce konkursní podstaty, který navrhl, aby bylo pokračováno v řízení. Podáním ze dne 10. 3. 2004 předseda představenstva původního žalobce sdělil, že z procení opatrnosti byla v době podání žaloby udělena plná moc JUDr. Zdeňku Nováčkovi i představenstvem tohoto žalobce a připojil odpovídající plnou moc ze dne 14. 10. 2001.

V této věci bylo třeba v první řadě posoudit otázku, kdo je oprávněn jednat za původního žalobce (za d. z.) a zda plná moc (udělená předsedou kontrolní komise či představenstvem) opravňovala JUDr. Zdeňka Nováčka k podání žaloby.

Touto otázkou se již zabýval Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 9. 2. 2004, č. j. 6 A 8/2001-79, ve kterém tento soud dospěl k závěru, že po zavedení nucené správy může za družstevní záložnu jednat pouze nucený správce. Protože při předběžné poradě dospěl tříčlenný senát rozhodující ve věci sp. zn. 5 A 131/2001 k odlišnému právnímu názoru,

předložil věc rozšířenému senátu (§ 16 a násl. s. ř. s.). Tento (posledně uvedený) senát na svém zasedání dne 12. 10. 2004 dospěl k závěru, že při podání žaloby v této věci byli oprávněni jednat za žalobce „R. z.“ jak nucený správce, tak představenstvo, nebo i kontrolní komise. Rozšířený senát vycházel z následujících skutečností a úvah.

Především je nutno uvést, že při posuzování této právní otázky se použije zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění účinném v době podání žaloby, tedy ve znění zákona č. 100/2000 Sb., jakož i z obchodního zákoníku (účinnému k témuž datu).

Podle ustanovení § 21 odst. 1 o. s. ř. (ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s.) jedná za právnickou osobu a) její statutární orgán, b) její zaměstnanec který byl k jednání statutárním orgánem pověřen, c) vedoucí jejího odštěpného závodu nebo vedoucí jiné její organizační složky, za dále stanovených podmínek nebo d) její prokurista, může-li podle udělené prokury jednat samostatně. Podle ustanovení § 21 odst. 2 o. s. ř. se ustanovení odstavce 1 nepoužije, stanoví-li tento nebo zvláštní zákon, že za právnickou osobu jednájí jiné osoby.

Podle ustanovení § 243 odst. 2 obchodního zákoníku je statutárním orgánem družstva představenstvo.

Podle ustanovení § 28d odst. 1 zákona č. 87/1995 Sb. (ve shora uvedeném znění) okamžikem doručení rozhodnutí o zavedení nucené správy se pozastavuje výkon funkce všech orgánů družstevní záložny s výjimkou kontrolní komise. Tímto okamžikem je toto rozhodnutí účinné vůči každému. Postavení představenstva a úvěrní komise má nucený správce, který svolává členskou schůzi a má právo se jí zúčastnit. Právo podávat odvolání proti rozhodnutím Úřadu (Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami) za trvání nucené správy má kontrolní komise.

Zákon č. 87/1995 Sb. (ani jiný zákon) neobsahoval výslovně úpravu, kdo je oprávněn jednat za d. z. při podání žaloby. Vzhledem k citovaným ustanovením je nesporné, že k tomuto jednání je oprávněn nucený správce. Rozšířený senát však vzal zřetel i na to, že ustanovený nucený správce obvykle nepřistoupí k podání žaloby proti rozhodnutí o zavedení nucené správy a jeho ustanovení. Ve svých důsledcích by toto omezení jednat za žalobce často vyvolalo protiústavní situaci – odepření soudní ochrany (*denegatio iustitiae*), tedy stav, který by byl v rozporu především s čl. 90 Ústavy České republiky a čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Při neúplnosti a i zčásti nejasnosti uvedené právní úpravy (včetně sporné otázky, zda bylo možno zmíněné ustanovení § 28d odst. 1 zákona č. 87/1995 Sb. o oprávnění podat odvolání proti správním rozhodnutím úřadu analogicky vztáhnout i na možnost podat žalobu) dospěl rozšířený senát k závěru, že jednat za žalobce při podání žaloby mohlo i představenstvo (statutární orgán) a kontrolní komise. Nejasnost a neúplnost právní úpravy by zásadně neměla jít k tíži účastníka domáhajícího se přezkoumání rozhodnutí ve správním soudnictví.

Ze všech těchto důvodů bylo rozhodnuto, jak je uvedeno pod bodem I. výroku. Zároveň byla věc vrácena druhému senátu k dalšímu řízení a rozhodnutí (k rozhodnutí o věci samé).

Poučení: Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. 10. 2004

JUDr. Josef Baxa
předseda rozšířeného senátu